

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФАХ

Фахова профілізація

«Музичне мистецтво естради та джазу / інструменталісти»

Спеціальність		B5 Музичне мистецтво
Галузь знань		B Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		1 – 4
Семестр		1 – 8
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		720 годин / 24 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Давидов Сергій Петрович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри музичного мистецтва естради та джазу
	Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Davydov.pdf
	e-mail	serhii.davydov@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Дубка Олександр Сергійович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри музичного мистецтва естради та джазу
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Dubka.pdf
	e-mail	oleksandr.dubka@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Дмитриченко Артем Володимирович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доктор мистецтва
	Посада	Старший викладач кафедри музичного мистецтва естради

Інформація про викладача		та джазу
	Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Dmytrichenkov.pdf
	e-mail	artem.dmytrychenkov@num.kh.ua
	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Пех Володимир Миколайович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	-
	Посада	Викладач кафедри музичного мистецтва естради та джазу
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Pekh.pdf
	e-mail	volodymyr.pekh@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Сидоренко Михайло Юрійович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	-
	Посада	Викладач кафедри музичного мистецтва естради та джазу
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Sydorenko.pdf
	e-mail	mikhailo.sydorenko@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна «Фах» спрямована на набуття здобувачами освіти виконавської майстерності гри на спеціальному інструменті, що ґрунтується на опрацюванні різностильового концертно-педагогічного репертуару. Дисципліна «Фах» вирізняється всебічним комплексним теоретично-практичним змістом, який пов'язано з набуттям знань/вмінь/навичок, необхідних для сольної виконавсько-імпрровізаторської творчості та для роботи артистами джазових ансамблів/оркестрів, естрадно-симфонічних оркестрів.
Мета дисципліни		Підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють творчо обумовленою багатовекторною професійною майстерністю джазових виконавців-імпрровізаторів, орієнтованою і на інтерпретування чужих опусів і на художнє формування власних імпрровізаційних творів.
Програмні результати навчання		ПРН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності. ПРН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів. ПРН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності. ПРН 4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

	ПРН 8. Демонструвати музично-аналітичні навички а процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.
Загальні компетентності	ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 12. Здатність працювати автономно. ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 19. Здатність дотримуватися професійних та етичних норм поведінки. ЗК 20. Здатність дотримуватись правил та норм охорони праці, гігієни праці та вимог пожежної безпеки.
Професійні компетентності	ПК 5. Здатність визначати напрями, види та способи підвищення рівня власних педагогічних та фахових компетентностей.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності. СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності. СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва. СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу. СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. СК 17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності. СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
Зміст навчальної дисципліни	Теми для здобувачів за класом джазового фортепіано: Тема 1. Формування професійного рівня художньо-технічних навичок виконавсько-інтерпретаторської реалізації творів європейських композиторів різних епох та п'єс раннього джазу. Перший курс <i>На кожне півріччя:</i>

1) Поліфонічні твори композиторів епохи Бароко (одна або дві частини клавірних циклів) або частина у формі сонатного алегро класичних сонат композиторів європейської традиції (Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. ван Бетховена, Д. Бортнянського та інших) або 1 – 2 невеликі п'єси європейських чи українських композиторів XIX – XXI століть. 2) Етюди К. Черні, М. Клементі, Й. Крамера в якості додаткового репертуару для розвитку віртуозних піаністичних навичок у руслі самостійних занять.

3) П'єси з джазовою лексикою на основі жанрової форми блюзу, регтайму, бугі-вугі; джазові твори в стильовому напрямку страйд-піано та джазові п'єси кантиленного характеру з нескладною фактурою (4-5 джазових п'єс у кожному півріччі).

Тема 2. Розвиток виконавсько-інтерпретаторських навичок реалізації творів європейських композиторів різних епох та джазових п'єс 40-60 років XX століття.

Другий курс

На кожне півріччя:

1) Поліфонічні твори композиторів епохи Бароко (одна або дві частини циклів) або одна будь-яка частина класичних сонат композиторів європейської традиції (Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. ван Бетховена, Д. Бортнянського та інших), або 1 – 2 невеликі п'єси європейських чи українських композиторів XIX – XXI століть. 2) Етюди К. Черні, М. Клементі, Й. Крамера М. Мошковського та українських композиторів в якості додаткового репертуару для розвитку віртуозних піаністичних навичок в руслі самостійних занять.

3) Джазові твори в стильових напрямках: страйд-піано (з ускладненою фактурою), свінг, бібоп, хард-боп, кул, латиноамериканські стильові напрямки (4 – 5 джазових п'єс у кожному півріччі).

Тема 3. Удосконалення професійної майстерності художнього втілення творів європейських композиторів різних епох та джазових п'єс 70–90 років XX століття.

Формування практичних імпровізаторських навичок.

Третій курс

На кожне півріччя:

1) Одна/дві частини з поліфонічних клавірних/фортепіанних творів від епохи Бароко – до сучасності, або будь-які частини класичних, романтичних чи сучасних сонат європейських або українських композиторів або 1 – 2 п'єси європейських, американських чи українських композиторів XIX – XXI століть. 2) Етюди М. Мошковського, Ф. Ліста, Ф. Шопена, К. Дебюссі та українських композиторів в якості додаткового репертуару для розвитку віртуозних піаністичних навичок в руслі самостійних занять.

3) Джазові твори в стильових напрямках: страйд-піано (зі складною розвиненою фактурою), бібоп, хард-боп і кул;

п'єси, орієнтовані на латиноамериканські стильові напрямки, а також сучасні джазові твори. Власні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми (якщо дозволяють показники росту художньо-технологічного рівня імпровізаторської майстерності). Власні композиції на основі використання джазової лексики (якщо є схильність до даного виду творчості). Всього 4 – 5 джазових творів у кожному півріччі.

Тема 4. Удосконалення художньо-віртуозних якостей виконавсько-інтерпретаторської та імпровізаторської майстерності.

Четвертий курс

У першому півріччі:

Одна будь-яка частина сонати (класичної, романтичної, сучасної) або 1 чи 2 п'єси європейських/американських/українських сучасних авторів, або один концертний етюд (Ф. Ліста, Ф. Шопена, К. Дебюссі, М. Мошковського та українських композиторів).

Традиційна, мейнстрімова (класична) та сучасна джазова музика: твори віртуозного та кантиленного плану з розвиненою насиченою фактурою. До програми можуть входити власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми, якщо дані імпровізаційні твори досягають належного професійного рівню, а також власні композиції на основі використання джазової лексики (якщо є схильність до даного виду творчості). Всього 5 – 6 джазових п'єс.

У другому півріччі формується програма атестаційного іспиту:

Один/два (залежно від їх обсягу та формоутворення) композиторських твори європейських чи українських авторів XVII – XXI століть, або один/два (залежно від їх обсягу) концертні етюди (Ф. Ліста, Ф. Шопена, К. Дебюссі, М. Мошковського, В. Косенка, А. Штогаренка тощо).

Традиційна, мейнстрімова (класична) та сучасна джазова музика: твори віртуозного та кантиленного плану з розвиненою насиченою фактурою. Бажано, щоб до програми входили (або – у найкращому випадку – складали повністю *весь список джазової програми*) власні оригінальні інтерпретації джазових (або неджазових) тем з імпровізаціями на ці теми (якщо дані імпровізаційні твори відповідають належному професійному рівню) і також власні композиції з використанням джазової лексики (якщо є схильність до даного типу творчості). Всього 5 – 7 джазових п'єс (в залежності від їх об'єму).

Для здобувачів класів саксофона, труби, тромбона, електрогітари, бас-гітари, контрабасу, та ударних інструментів:

Тема 1. Формування професійних базових засад

виконавського інтерпретування творів композиторів європейської традиції та освоєння технічних вправ джазового плану.

Перший курс

На кожне півріччя: (академічний концерт та диференційований залік).

1. Одна або дві частини твору великої форми (концерт, соната) або дві різнохарактерні п'єси композиторів європейської традиції на кожному виступі.
2. Дві власноруч створені транскрипції (блюзи і твори у стилізовому напрямку свінг).
3. Технічні вимоги: різноладові гами та арпеджіо, етюди, різнопланові вправи у тому числі секвенції базових вправ Дж. Еберсольда для розвитку віртуозних навичок в руслі самостійних занять).

Тема 2. Розвиток навичок виконання творів великої форми композиторів європейської традиції (та джазових п'єс середини минулого століття).

Другий курс

На кожне півріччя: (академічний концерт та екзамен)

1. Одна або дві частини твору великої форми (концерт, соната) або дві різнохарактерні п'єси композиторів європейської традиції на кожному виступі.
2. Дві власноруч створені транскрипції: джазові п'єси у стилізових напрямках: бібоп, хард-боп і кул (або власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми) у стилізових напрямках: свінг, бібоп, хард-боп і кул.
3. Технічні вимоги: різноладові гами та арпеджіо, етюди, різнопланові вправи у тому числі секвенції базових вправ Д. Еберсольда та секвенції тонічних та збільшених тризвуків для розвитку віртуозних навичок в руслі самостійних занять.

Тема 3. Удосконалення майстерності виконання творів композиторів європейської традиції, формування навичок транскрибування імпровізаційних творів джазових митців та освоєння основ імпровізаційного мистецтва.

Третій курс

На кожне півріччя: (академічний концерт та диференційований залік)

1. Одна або дві частини твору великої форми (концерт, соната) на кожному виступі.
2. Дві власноруч створені транскрипції: п'єси, орієнтовані на латиноамериканські жанри та стиліові напрямки, а також сучасні джазові течії (або власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми), орієнтовані на латиноамериканські жанри та стиліові напрямки, а також сучасні джазові течії.
3. Технічні вимоги: різноладові гами та арпеджіо, секвенції тонічних, збільшених тризвуків та секстакордів, етюди, різнопланові вправи для розвитку віртуозних навичок в

	руслі самостійних занять. Тема 4. Удосконалення майстерності виконавського втілення творів композиторів європейської традиції, здібності транскрибування/виконання імпровізацій джазових митців та навичок імпровізаторського музикування. Четвертий курс <i>У першому півріччі:</i> (академічний концерт та екзамен) 1. Одна або дві частини твору великої форми (концерт, соната) на кожному виступі. 2. Дві власноруч створені транскрипції: п'єси, орієнтовані на свінг бібоп, хард-боп, кул, латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії (або власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми), орієнтовані на латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії. 3. Технічні вимоги: різноладові гами та арпеджіо, секвенції тонічних, домінантових, зменшених септакордів та нонакордів, етюди, різнопланові вправи для розвитку віртуозних навичок в руслі самостійних занять. <i>У другому півріччі 4 курсу іде робота над програмою атестаційного іспиту:</i> (академічний концерт та екзамен) 1. Перша, чи друга і третя частина твору великої форми (якщо твір складається з трьох частин), або перша та друга частини, або третя та четверта частини твору великої форми (якщо твір складається з чотирьох частин) на кожному виступі. 2. П'ять – сім власноруч створених транскрипцій (п'єси, орієнтовані на свінг бібоп, хард-боп, кул, латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії). Бажано, щоб до програми входили (або – у найкращому випадку – складали повністю <i>весь список програми із джазових творів</i>) власні оригінальні інтерпретації джазових (або не джазових) тем з імпровізаціями на ці теми (якщо дані імпровізаційні твори відповідають належному професійному рівню) (або власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми), орієнтовані на латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії. Для здобувачів, які навчаються майстерності гри на ударних інструментах, окрім показу репертуару з творів для маримби чи вібрафона, до програмних вимог (всіх років навчання) входить демонстрація різножанрових та різностильових музичних творів саме для барабанів.
Види занять	Індивідуальні заняття, самостійна робота.
Методи навчання	Практичний метод (індивідуальні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); компаративний метод (метод порівняння ілюстрацій звукової реалізації різних варіантів формування джазового музичного твору); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання

	(дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань, виконання вправ).
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (має 60 балів): здійснюються у формі акустичної демонстрації творчого проекту (академконцерту) у вигляді концертного виступу та оцінювання якості самостійної роботи. Семестровий контроль (має 40 балів): 1-8 семестри — екзамен, який реалізується у формі звуко-інтонаційної акустичної демонстрації творчого проекту. Умовою допуску до семестрового контролю є виконання програми освітнього компонента й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. З огляду на специфіку профілізації кафедри, особливого значення набуває наявність у програмі здобувачів вищої освіти їх власних джазових імпровізаційних творів, переконливе втілення яких під час залікових і екзаменаційних виступів є важливим показником професійної майстерності і стає важливим критерієм для оцінювання. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням https://docs.google.com/document/d/1BygaJeOGEc4v2FAG4V1p75XGKHgEEjht/edit?usp=sharing&ouid=116632513681771038176&rtpof=true&sd=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки використанню електронних сервісів Google Meet, Zoom, Viber, Telegram тощо, листуванню через e-mail, посиланню на Google Disk. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Давидов, С. (2015). <i>Фактурна організація джазового твору (на матеріалі фортепіанного мистецтва)</i>. Автореф. дис. кандидата мистецтвознавства, ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Харків. Чуриков, В. (2011). <i>Джазова імпровізація на саксофоні</i>.

	ТОВ «С.А.М.». Чуріков, В. (2023). <i>Основи імпровізації в Блюзі для саксофона-альта та тенора</i>. Харків. Чуріков, В. (2024). <i>Розвиток імпровізаційних навичок для саксофона-альта та тенора</i>. Харків Чуріков, В. (2011). <i>Ладова техніка на саксофоні</i>. Харків. Aebersold, J. (2015). <i>How to Play Jazz for Piano: The Most Widely Used Improvisation Method on the Market</i>. Alfred Music. https://www.jazzbooks.com/mm5/merchant.mvc?Screen=PROD&Product_code=V01P Gridley M. (2013). <i>Concise Guide to Jazz</i>. (7th ed.) Pearson Upper Saddle River, New Jersey 07458. https://www.researchgate.net/profile/Mark-Gridley/publication/323848437_Instructor's_Resource_Manual_Seventh_edition_concise_guide_to_jazz_mark_c_gridley/links/5aafa647a6fdcc1bc0bcc6b6/Instructors-Resource-Manual-Seventh-edition-concise-guide-to-jazz-mark-c-gridley.pdf
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Фах», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, протокол №9 від 26.06.2025 р.